

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat.

12 " " " " 2 " "

15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
sena primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, ne frankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrť leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrť leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljanski nasip
št. 48.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Izjava tirolskih škofov.

Edinost v veri imenujejo Tirolci svoj „deželni biser“. Ko so svojo deželo branili pred Francozi in Bavarci, niso se borili samo za cesarja, ampak tudi za vero; kajti znano je, kako je francoska republika tistega časa z nogami teptala katoliško vero, in kako se je brezverstvo širilo iz Francije čez celo Evropo, tako tudi čez Nemčijo, in ravno na Bavarskem je bilo tačas v modi, da so se izobraženi ljudje imenovali „illuminate“ (razsvitljene) in niso nič verovali. Bavarski kralj je bil tudi izdajalec svoje nemške domovine, ter se je zvezal z Napoleonom zoper Avstrijo, in zato mu je Francoz podaril tirolsko deželo, katero je cesar Franc moral odstopiti. Tirolcem se je paginjal francoski in bavarski liberalizem, oni so hoteli ostati Avstrijani in katoliki, zato so se borili zoper Francoze in Bavarce. Od tistih bojov še imajo Tirolci nek poseben ponos na svojo katoliško vero, in bilo je njih največje veselje, ko jim je cesar potrdil pravico, da sme na Tirolskem samo katoliška vera javno veljavna biti, da drugoverci ne smejo snovati verskih občin, ne zidati cerkva. To je bila deželna postava, in ta postava je potrjena od cesarja. Potrjena od cesarja pa je tudi ustava, in ta nasprotuje oni deželni pravici, kajti po ustavi so vsa veroizpovedanja enakopravna in se smejo povsodi ustanovljati raznoverske občine. Vprašanje je zdaj, katera postava več velja, ali državna, ali deželna? Ustavoverci pravijo: „Državni zbor je zastop cele države in sme za celo državo postaviti delati.“ Tirolci

pa pravijo: „Naše deželne pravice so že v veljavi bile, ko še državnega zbora in ustave ni bilo; zastopniki drugih dežel nimajo pravice naših deželnih pravic uničevati; državni zbor nima pravice, naših deželnih pravic kasirati, ker on od nas nima nobenega mandata za to; mi pripoznamo le cesarja za svojega gospodarja, nikakor pa one liberalne, ustavoverne stranke, ki si je svojo oblast vsled revolucije leta 1848 pridobila.“ Če je cesar postavil o edinosti v veri na Tirolskem potrdil, je postava veljavna; ustava pa potem v tej zadevi vsaj za Tirolsko ni veljavna. Vendar je minister Stremayr brez ozira na to postavil dovolil ugnjezdjenje protestantov na Tirolskem. Ali niso potem Tirolci po pravici jezni? Centralisti hočejo vse po enem kopitu uravnati, ter vse deželne posebnosti in pravice pogaziti; temu pa se po pravici upirajo federalisti. Če je bila postava za Tirolce potrjena, potem niti minister, niti državni zbor nima več pravice, te postavke odpraviti, kajti s tem bi se postavil državni zbor ali minister nad cesarja, ako bi zavrgel postavko od cesarja potrjeno. Sicer pa je laž in iluzija od strani centralistov, ako oni menijo, da je in da mora biti v državi vse po enem kopitu narejeno. Čemu pa ima Galicija nekatere drugačne postavke, ko druge dežele? Tam imajo svoj avtonomni šolski svet, tudi je tam veljavna postava zoper oderuhe, kar po drugih deželah ni; tudi vojna postava za Tirolce je nekako drugačna, ko za druge dežele. Ako tedaj že zdaj ni popolne edinosti v postavodaji, potem je lahko tudi postava o edinosti v veri za Tirolce drugačna; saj po-

polnega centralizma v Avstriji tako ni in ga nikoli ne bo, ker se ne dá prisiliti, in ga tudi treba ni.

Mi Slovenci nimamo nič zoper versko svobodo, čeravno bi bilo le dobro za nas, ko bi se mogli znebiti te protestantske občine v Ljubljani, ne iz verskega stališča, ampak zato, ker je ta luteranska občina zbirališče najhujših nemško-liberalnih agitatorjev, ki našemu narodu niso prijazni in pri volitvah kakor en mož glasujejo zoper naše kandidate. Na Tirolskem je pa drugače. Tirolcev ne morejo germanizirati, ker so tako že Nemci, zato so skušali liberalci z ustanovo protestantskih občin zasejati razpor med prebivalstvom, narediti dve stranki, kjer je bila prej le ena, in podpirati versko mlačnost. Krepost in zvestoba katoliških Tirolcev je imponirala liberalcem, vedeli so, da je tukaj treba pregrizniti trd oreh, predno se liberalizem in verska mlačnost ukorenini, zato so spoznali za dobro, ako se v deželi nekaj protestantov naseli. Če bodo Tirolci videli, so mislili, da cesarju na veri ni nič ležeče, ker protestanti smejo svobodno cerkve zidati po deželi, potem ne bodo več tako vneti za vero, češ, da ta dan danes nima nič več veljave. Tako se je tudi zgodilo. Začela je pešati navdušenost za vero, pa tudi zvestoba do cesarja. Liberalne vlade so vse storile, kar je bilo v stanu, Tirolce dražiti in njihovo vdanost do Avstrije drobiti. Starši so se kaznovali, če niso svojih otrok v liberalne šole pošiljali; najbolj pa je Tirolce peklo, da so se v deželo začeli gnjezditi protestanti, kateri povsod prusko propagando s

Pijanec.

Našim ljudem podomahil Vilinski.

7. Kraja.

(Dalje.)

Janko se pozno prebudi, kakor iz smrtne spanja. Katinka ga ni budila, pa tudi nikogar ni k njemu pustila, da bi ga ne zbudil. Ko se prebudi, vidi jo, da stoji pri njegovi postelji. Bil je ves prebleden, pa vse se mu je nekam tožilo. Jezno se napravlja. Katinka ga ljubeznjivo prša, kako da je v mestu. „Dobro“, reče Janko krhko, ne pogledavši je. „Si dobil na posodo?“ „Dobil.“ „Kolikor nam je treba?“ „Da.“ „Kaj ne Janko, grdo vreme je bilo, dež, vihar pa“ — „Grdo je bilo; saj si videla, kako.“ „Žal mi je, da te je vjelo tako vreme. Mislila sem, da si kje zatišja dobil, pa nismo vedeli, ali bi te čakali ali bi te ne. Hvala Bogu, da si srečno prišel. Pa, Janko, kaj ti je? tako si bled, kakor da si spal na mrzlih tleh, upadenih lic, bolan si, hočeš, da ti skuham juhe?“ „Nečem; ni treba.“

„Janko, kako si danes oduren in natak-njen. Svoji ženi vendar lahko vse zaupaš, saj veš, da molčim kakor grob; roke imaš pa vse krvave do komolca.“

„Katinka, saj sama vse veš, kaj ti bom pravil še jaz. To ti povem, da me je danes samega sebe sram. Raje bi, da bi me zemlja zagnila, kakor da imam prestajati tako sramoto.“

„Ker sam spoznavam, dragi moj, je to še dobro znamenje. Včeraj je bil hud vihar, velika nevihta, pa si kje popil kozarec vina, da se ogreješ, pa te je malo omamil. To nima nič v sebi, zavoljo tega se ni treba toliko jeziti in tugovati. Kje so pa denarji, ki si jih prinesel?“

„Denar je v pisarniku.“

„Kje imaš pa pisarnik?“

„V suknji mora biti.“

„Ga ni Janko, sem že vse pregledala.“

„Mora biti pa na vozu kje.“

„Tudi na vozu ga ni, ravno zdaj sem bila doli in vse prebrskala.“

„Potlej je pa v Debeljakovi krčmi. Pa ondi tudi ne, ker dobro vem, da sem ga sabo vzela, da ga sem zmeraj pri sebi imel.“

„Pomisli malo, Janko; morebiti si okra-

„Ah, to ni mogoče,“ ko pa Janko misli in pomisli, kako je sinoč bilo, mu koj na misel pride, da je bil nekdo na njegovem vozu, ko se je od Debeljakove krčme domu vozil. Povedal je vse odkritosrčno, kakor je bilo. Njo pa mraz spreleti, oklepa roke in prestrašena pravi:

„Janko okraden si, ukraden ti je ves denar, ki nam ga tako zelo treba, ki ga ravno zdaj strašno potrebujemo.“

Mladi mlinar nekoliko pomišlja, dene pest na čelo in pravi v veliki žalosti, skoro obupan:

„Oh, kakšen bedak sem, bedak, bedak! Še dem pa pijem, da pamet zapijem in toliko denarja zgubim, kakor neumen otročaj! Oh, kolika škoda, kletu pijanstvo!“

„Zdaj se ne togôti, revež, nesreča se je zgodila, dva tisuč forintov je šlo po vodi; ne pomaga nič, ne jok ne stok, zgubljeni so. Nauči se iz tega za prihodnost, lepo te prosim, dragi moj pri vsem, kar ti je sveto, ne udavaj se strašni napaki pijanstva. Pri Bogu te rotim in pri milih otrocih, varuj se te pregrehe. Denarja ni, pa odslej pameten bodi. Glej, da ne prideš ob dobro ime, ne daj se ljudem v zobe. Odslej moramo še bolj pridno delati in zeló se truditi, da namestiva, kar sva izgubila. Z varčnostjo bova vse popravila. V mesto po-

seboj nosijo. Javno se je v liberalnih in protestantovskih krogih Prusija v zvezde kovala, in to je političen, ne samo verski moment! Če se tedaj Tirolci protestantov branijo, imajo ravno tako prav, kakor mi, če se nemškutarjev branimo. Kolikor več protestantov, toliko več prusijanov, to vedo Tirolci tako dobro, kakor mi Slovenci. Da se ti ljudje šopirijo po naših krajih in zvonec nosijo, to peče Tirolce po pravici, ker živé v zavesti, kaj so za Avstrijo storili v tolikih trdih bojih, zdaj bi pa pritepen Prus skoraj več veljal v deželi, ko domačin. Vedno žaljenje verskega čuta narodovega naredilo je pri vseh poštenih Tirolcih nekako nevoljo, in čeravno se o nezvestobi še dolgo ne more govoriti, vendar tudi ni treba misliti, da je tirolski kmet samo za to dober, da bo kri prelivati za Avstrijo, sad zmage pa da bodo uživali dunajski judje in privandrani prusijani. Znano pa je tudi, da kjer ni vere, ni poštenja, ne zvestobe; zato pa tudi pravijo tirolski škofje v svoji izjavi, da se je bati za patriotsko navdušenost in za zvestobo Tirolcev, ako se bo njih verski čut še nadalje žalil, ako se bo liberalizem med njimi sistematično širil in verska mlačnost podpirala. Liberalni judovski listi na Dunaji upijejo nad škofi: „Teda vi hočete samo pod tem pogojem cesarju zvesti biti, ako se pri vas klerikalno vlada! To je domoljubje pod pogoji!“ Zares smešno je videti, kako hočejo judovski škofi Tirolce zvestobe učiti! Ti krivonosni junaki, ki so hrabri samo pri zabavljanju v svojih umazanih listih, svojih patriotizem pa kažejo le s tem, da ubogim vojakom za dober denar slabo robo prodajajo za visoke cene, ter tam še dobiček vlečejo, kjer morajo drugi državljani kri ali pa denar žrtvovati, — ti hebrejski junaki, kojih rodoljubje ni piškavega oreha vredno, naj bo potem pogojno ali brezpogojno, ti hočejo tirolske škofo in vrle tirolske možé učiti, kaj je pravo domoljubje! Ali ni to jako smešna prikazen? Ti dunajski judje so svojo hrabrost v jako čudni luči pokazali leta 1866, ko so se pred Prusi kar tresli, in v cesarja silili, da je mir sklenil, svojo zvestobo pa leta 1848, ko so s študenti vred revolucijo delali, da je moral cesar Ferdinand pred njimi na

Tirolsko bežati, in tiste burke so vganjali tako dolgo, da je prišel Jelačić s svojimi Hrvati, kateri jim je revolucijo z brezovim oljem iz zadnjega života izgnal. Taka sodrga, ki vsak hip Bismarka na pomoč kliče tu ki jej za Avstrijo ni mar, ako ni liberalcem podložna, ta zmes hoče poštene avstrijske narode učiti, kaj je patriotizem?! Mi upamo in želimo, da bodo Tirolci prišli do svojih pravic v kljub hripavemu upitju one klike, ki je toliko let brez vsake moralčne opravičenosti gospodovala v Avstriji ter toliko bede, nevolje in razdraženosti zasejala po vseh deželah.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 21. junija.

Vse zanimanje je koncentrirano na češko deželo, kjer se ima odločiti osoda Avstrije; kajti odvisna je osoda Avstrije od tega, ali se doseže sprava s Slovani ali ne. Nemškutarji in centralisti napenajo vse žile, da bi zabranili to, kar jim je iz srca zoperno, namreč, da bi slovanski jezik v veljavo ne prišel. Vlada se poteguje za jezikovo ravnopravnost na Českem, žalibog, da od naše Slovenije ne moremo istega reči. Mi smo kakor zavrženi, ne ozira se na to, da so Slovenci krepka podpora Avstrije od njenega početka počenši, in da so krvaveli na vseh bojiščih, kjer je šlo za moč in slavo Avstrije. Mi smo že večkrat opomnili našega g. predsednika, naj vendar posreduje, da se nam Slovincem nekaj pravice skaže, pa do zdaj nismo še nič slišali, da bi se kaj storilo za nas. Naši uradi ostentativno pišejo le nemški.

Okrajna sodnija ljubljanska neče vedeti, da je Ljubljana slovenska, in greši na potrpežljivost slovenskega naroda, ter vse nemški uraduje; ravno tako dela deželna sodnija, in tako delajo skoro vsi uradi po Kranjskem, da ne govorimo o drugih Slovincih, ki živé še v slabjših razmerah. Mi priznavamo dobro voljo vlade, tudi še zdaj trdno pričakujemo, da bo vsaj stare ministerske ukaze v veljavo

spravila, ki govore o ravnopravnosti slovenskega jezika. Paragraf 19. drž. osnov. postav govori jasno, da so vsi jeziki ravnopravni v Avstriji, da imajo vsi narodi pravico, gojiti svojo literaturo; ministerski ukazi pa pravijo, da morajo uradi s čisto slovenskimi strankami uradovati po slovenski, pa naši uradi se za to ne zmenijo, in pišejo trdim Slovincem samo nemški. Se ve da se najde dosti ljudi, ki znajo nemški, pa razžaljenje je za slovensko ljudstvo, ki je bilo vsikdar pošteno in zvesto, da se z njim tako dela.

Vnanje države.

Turek neče pa prav nič odstopiti ne Grkom, ne Črnogorcem, ter se zanaša na nedinost evropskih vlad, pa na fanatizem albanškega prebivalstva, katero neče, da bi se njegovi kraji razdelili med Srbe, Grke in Bolgare. Naj tedaj v Berlinu zklenejo, kar hočejo, na mirnem potu Grki vendar ne bodo nič dobili; da bi pa sami s Turkom vojsko začeli, za to so preslabi. Zato mora konferenca še to določiti, kdo pojde z armado na balkanski polotok, da bo Turku siloma vzel, kar je namenjeno za Grke. Toliko je gotovo, da Rus ne bo šel za Grke v ogenj, ker so se ti izkazali kot strastni sovražniki Slovanov. Tedaj bo moral ali Francoz ali pa Lah začeti vojsko s Turkom; sicer je sedanja konferenca čisto nepotrebna stvar.

Izvirni dopisi.

Iz Mirne na Dolenjskem. (Volitev župana. Šolsko.) V četrtek dne 10. t. m. smo imeli pri nas volitev novega župana; poprejšnji župan gosp. Schuler je po 29letnem marljivem županovanju od častne svoje službe odstopil, in mu je tudi gospod okrajni glavar iz Novega mesta svojo posebno zadovoljnost za njegovo vspešno delovanje pismeno izrekel. Volitev se je pod vodstvom okrajnega glavarja Ekelna, ki je prav s taktom postopal, v najlepšem redu vršila.

Za župana so izvolili znanega rodoljuba gosp. Ljudevita Korečina, krčmarja in posestnika iz Mirne, moža, kateri je v svojem življenju zaradi svoje stanovitne narodnosti že

pelješ žita, ali pa hlapca pošlješ, da ti prodaja in pa kak kos platna in kar ne bo dosti, nama posodi moja mati. Kaj ne da? Zdaj pa miren bodi, pa glej, da stara dva nič ne zvesta. Ne jemlji si k srcu, pa doli, pojdi, k staremu očetu, zdi se mi, da jih bomo skoraj izgubili.“

„Ne morem Boga nikoli dovolj zahvaliti, da me je s tabo blagoslovil in ves moj dom. Ti si moja sreča. Ko bi treba bilo, rad prijem za beraško palico, da imam le tebe, pa sem zadovoljen.“

„Bog ne daj, da bi tako daleč prišlo, pa tudi ne bo, dokler imamo zdrave roke.“

Janko sede k zajtrku zdihovaje: „Dva tisoč forintov sem zabil v Jarovini. Kar glavo bi si odčesnil, da sem tako zagoveden.“

„Pusti glavo na miru, reče Katinka šaljivo, samo glej, da te nesreča spametuje; pamet se ne da nikdar preplačati. Potlej pojdi k starima, bodi ž njima ljubezniv in prijazen. Zarad denarja se modro izgovori, ne lagaj pa ne. Reci, da si ga dobil in da boš plačal. Eno je res, drugo pa ne more biti.“

Janko gre kočetu. Katinka je bila jako modra ženska. Vse je vedela, kaj da se je godilo z Jankom: da je šel v Debeljakovo krčmo, da se je ondukaj opijanil in pijan okraden bil. Njemu se je kazala zmeraj

veselo, ker je dobro poznala njegovo čudno kalino; in dobro je vedela, da z nevoljo in zmerjanjem bi ga le še bolj razdražila in trmoglavega storila. Spoznala je pa tudi veliko nevarnost, v kateri je bil Janko.

Človek je že tako vstvarjen, da če enkrat napako stori, jo raj stori še drugi pot, da ne ostane pri prvem koraku. Taka je s pijancem. Divja zver se da ukrotiti in postane taka domača, da si otroci ž njo igrajo. Toda če je kdaj človeško kri okusila, zopet zdivia in se ne da ukrotiti nikdar več. Tudi pijanec se odreče pijači, naj velja kar če, ali kader ugleda vinsko znamenje, da visi spod kake strehe, kar medli po požrku, pa sede za mizo pa ne more ustat in ne gre domu za nič ne. Pijanec pozna, kako ostudno strast da ima, vidi sam svojo sramoto, ve da ga pošteni ljudje zaničujejo, pa je vendar tako slep, da ne vidi svojega pogina. Uvidi, da zasluži, da se ga ljudje ogibljejo, pa se ne meni za to, ker je otrpjen; uvidi, da nezmernost mu spodkopava časno srečo, zdravje in življenje, pa vse to ga ne more predruščiti. Janko še ni tako globoko padel, istina, ali kdo je porok, da ne bo še globočje? Obljubil je vse, naredil najboljše in najtrdnjše in najmočnejše sklepe, ker ga je nesreča zadela, da je zgubil toliko denarja.

Dvakrat že ga je Katinka videla pijanega. Zdaj je mislila, kako bi ga ovárovala te pregrehe, kako da bi čula pa bdela nad njim, da bi od njega odvrnila vsako priložnost.

Janko je rad imel svojo ženo, kakor se spodobi, jo tudi spoštoval, to je res, je bila pa tudi vredna njegove ljubezni, zlasti pa njegovega zaupanja, ker mu je bila kakor njegov angelj varh. Toda seme nezaupnosti je bilo zasejano v njegovo srce. Bal se je, da se bo zgodilo, kakor so mu pravili njegovi pajdaši, to je, da ga bo žena imela za konopco, da bode ona njega ogospodarila. Tega pa Janko ni mogel strpeti, da bi se mu kdo za „gospodarja“ urival ali pa silil; še manj pa, da bi bil kdo njegov gospodar, Janko je bil vselej rad možk, ali je saj hotel moževati; rad se je kazal in pobahal, da je, namreč „mi smo mi.“ Ker je slišal kako ljudje govore o njem, kakor da ga ima žena pod palcem, hotel jim je pokazati, da on ne dela tako, kakor žena prosi in želi. Toliko razuma je pa vendar imel, da je sam sprevidel, da žena ima popolnoma prav pa, da je vselej veliko bolje, kar ona pravi. Pa kakor smo rekli, jeziki so ga jezili in samo zarad tega, da bi ljudem jezike zavezal, je hotel kljubovati in napak delati.

(Dalje prihi.)

marsikaj grenkega skušil, kteremu pa zdaj veselje, zaupanje in spoštovanje občine, ki si ga je za svojega načelnika izvolila, naj bode najslajše zadostenje. Ze svetovalce so izvoljeni: Anton Rebernik, štacunar iz posestnik iz Mirne, Ivan Kolenec iz Gornjevasi, Jože Kralj iz Sela in Fran Strah iz Tihaboja vsi posestniki in narodnjaki.

Kakor šolske postave zahtevajo, ima v vsaki šolski sobi slika Njih Veličanstva presvetlega cesarja viseti; da si bomo pri nas novo lepo sliko z lepimi okviri kupiti mogli in da to ne bode občino nič stalo, se moramo le tukajšnjemu šolskemu načelniku gosp. Franju Neubauerju zahvaliti, kteri je, neutrudljivo hodi od hiše do hiše, od vasi do vasi, toliko denarja nabral, da se bode zraven cesarske podobe tudi lepa slika sv. Alojzija, kot šolskega patrona, in pozlaten križ za šolsko sobo kupilo.

Slava tacemu vrlemu možu!

Iz Leskovic 20. jun. Kako malo srca imajo vsi lažnjivi liberalci za narod, posebno za kmetiško ljudstvo, kako neobčutljivi so nasproti vsim opravičenim tirjavam njegovim, kako imajo neko diabolčno veselje ga tlačiti in naravnost v obup tirati, imamo dokazov brez števila. Glej! toliko postav skovanih ob času njih neomejenega gospostva, post. osemletno šolsko obiskovanje, ktero škoduje le kmetiškemu ljudstvu. Kaj je mar meščanu, ako njegovi otroci osem let šolo obiskujejo, še vesel je, da jih vsaki dan nekaj ur izpred oči zgubi; nasproti pa je to za deželo denarno prašanje, ker gotova resnica je, da le tisti kmet bo zamogel shajati, ki s svojimi ljudmi vse obdeluje. Potem posilno legaliziranje, ktero zopet le kmetiškemu ljudstvu največ potov in stroškov prizadeva, notarjem pa žepe polni. Nadalje neprenosljivi davki, zares krvavi denar, kterega so neopravičeno metali v nenasiljivo žrelo judovstva in borzijanstva (glej krach, saniranje faliranih železnic in akcijskih družb i. t. d.)

In najnovejši! Peščica teh trdosrčnih, neusmiljenih liberalcev v deželnem zboru kranjskem, kterim je žalostni stan ljudstva našega deveta briga, izmisli si v sedanjem času, ko je od vseh priznано, da se davki ne dajo več povikšati, novo torturo, s ktero hočejo zadnji vinar, ako le mogoče, iztrgati iz žuljav rok kmeta našega, ga popolnoma ob vse pripraviti in v obup tirati; mislim namreč postaviti o odpravi duhovske bire. Ne omenim, kar vsak ve, da kmet lažje in rajši v blagu plačuje kakor v denarju, da se do sedaj še nobena občina ni oglasila za odkup, pač pa so vse zoper to; da bo morebiti poslednjič vsa ta odkupnina zapadla državnemu molohu; prašam le: kako si upajo ti zastopniki naroda (per nefas) 20 let naprej naložiti nov davek, kterega v nekterih krajih še v blagu težko odrajujejo? Pa kaj je mar gospodom pri zeleni mizi, kako slabo naš kmet živi, kako trdo mora delati!

Zadnje trenutke, ko so še v večini (pravo galgenfrist!) hočejo za to porabiti, da dajo vsemu kmetiškemu ljudstvu zaušnico za sijajno nezaupnico, ktero so dobili povsod po deželi o zadnjih volitvah. To je njih osveta!

Bolj blazega maščevanja od takih ljudi a lá Dežman in Vesteneck pričakovati ne moremo. Le urno naprej gospodje liberalci, „die Todten reiten schnell!“ Ta postava vas mora na kranjskem popolnoma pokopati.

Naj se vzdignejo toraj vse občine, ktere bo ta nesrečna postava zadela, soglasno in naj v peticijah do deželnega zbora izrazijo svojo

misel, mislim, da zoper voljo celega naroda si ne bodo upali sklepati postave. Od naših vrlih poslancev pa pričakujemo, da ne bodo pustili ubozege kmeta našega še bolj s plačevanjem obloževati. Ko bi se pa vendar postava sklenila, naj se izvršuje le tam, kjer občine same žele odkupovanje bire, nikjer pa ne zoper njih voljo.

Vem sicer, da bi bilo tudi marsikterim duhovnom ljubo in bolj všeč, ko bi vso plačo v denarji dobivali posebno zdaj, ko biro po tržni ceni računijo.

Vem da je težavno to zaslužno plačilo po hišah pobirati — ali ozirajmo se na kmeta našega; on nas izdržuje, ne pa država. Zatoraj se rajši klanjam kmetu z delavno roko, kot gospodu za zeleno mizo.

Iz Zagreba, 15. junija. (Tisučnica.) (Konec.) Še se nahajajo nemški kritiki, kojim se Hadrijanovo pismo zdi sumljivo in to največ iz razloga, ker ga ne morejo Ivanovim dovesti v sklad. Ali vsi temeljiti zgodovinarji slovenski in nemški ne sumijo ob istinitosti Hadrijanovega pisma na kneza Rastislava in Kocelja; oni navidezni nesklad nam pa razjasnujejo drugi spominki, iz kterih se vidi, da je papež Ivan VIII. obsipan od tožba nemških škofov in vrhovne državne oblasti, iz začetka omaroval v vprašanji liturgičnega jezika, ker so mu natvezili, da bi delovanje škofa Metoda škodljivo zamoglo biti cerkvi. Zarad tega je sprva tako rekoč preziral postopanje svojega prednika v tem vprašanji, dokler ni bolje podučen stopil na stezo, ktero je oni utrdil.

Ko bi se z namerjeno slavnostjo spojila ta misel, da je ravno pred 1000 leti podeljeno bilo prvokrat dovoljenje iz Rima za rabo slovenske službe božje ali da se je še-le pred 1000 leti začel slovenski jezik glasiti po hramih božjih: bila bi to zgodovinska pomota, ker se je to po nesumljivih zgodovinskih podatkih zgodilo vsaj 10 let prej.

Ves slovanski svet obhajal je l. 1863 tisučletni spomin na začetek apostolske delavnosti sv. Cirila in Metoda. Tej slavnosti se je pridružila tudi iztočna cerkev, pridružila so se vsa slovanska plemena, posebno Rusi, Bulgari, Čehi, Srbi, Hrvatje itd. ker so vsi pričani, da so s tem dogodkom privedeni bili v hram krščanski in narodne prosvete. Isto tako bode slavil, kakor se že zdaj iz nekkih priprav v Česki, v Rusiji itd. posname, ves slovanski svet leta 1885 tisočletnico spominja na smrt sv. Metoda, s ktero je on svoje blagonosno delovanje, začeto leta 863 dovršil in dokončal.

Nadjeti se tedaj smemo, da bo slavnost l. 1885 v Slovanstvu splošna; ona bo pa tem bolj vesela in veličastna, ker bodo delovale vsled najnovejših dogodkov na iztoku tudi one slovanske zemlje balkanskega poluotoka, ki so l. 1863 še ječala pod turškim igom. Pa kaj se bo še vse dogodilo v teh štirih letih.

Slavnost, ktero bodo obhajale nekatere slovanske čitalnice ta mesec, ne bo imela tako splošnega značaja, ali pomembe je tem več, ker na Českem in Moravskem ravno sedaj med hudim krikom nasprotnikov prihaja zopet k svoji veljavi in dostojnosti jezik slovanski, jezik, kteri je bil že pred tisoč leti potrjen od najmogočnejega moža sveta. In mi Slovenci smo ravnokar za oblastnika dobili tudi Metoda, moža naše krvi, ki sicer nema v oblasti cerkve, ima pa v oblasti drugo svetinjo našo, naš jezik in zato pričakujemo s polnim pravom, da bomo v kratkem prejeli pismo, v kterem bo „jezik slovanski po pravici pohvaljen“, in

po kojem bo dosegel dolgo krateno pravico v uradih in šolah. To je naša tisučnica!

Domače novice.

V Ljubljani, 22. junija.

(Četrta seja deželnega zbora) je bila večeraj o šolskih zadevah, o plači katehetov precej živahna, govorili so Vestenek, Schrey, grof Thurn, Klun, Deu in deželni predsednik Winkler dvakrat. Schrey zopet ni mogel najti konca, tudi Kaltenegger je enkrat zopet pokazal pravo zagrizeno lice. Nadrobneje poročilo prihodnjič.

(Beseda v čitalnici v Šiški) je bila v nedeljo popoldne živahna, vrt pri Guziju napolnjen domačih in Ljubljancev. Vse točke od slavnostnega govora do zadnje godbe so se lepo vršile, petje se je moralo vselej ponavljati, gledišna igra je gladko tekla in plosk igralcem je bil buren. Pokazalo se je sijajno, koliko je v kratkem napredovala naša Šiška.

(Dekliška učiteljska pripravnica) ima v prihodnjem letu nekaj prenehati in ne bodo v l. leto sprejemali nobenih učenk več. Kakor skušnja uči, te pripravnice malo koristijo, pa obilno stroškov prizadevajo.

(† P. Benvenut Hrovat) Včeraj zvečer ob 7. uri smo izročili materi zemlji truplo rajnega P. Benvenuta Hrovata, redovnika sv. Frančiška, ki so v nedeljo zjutraj ob 8. uri, predvideni s svetimi zakramenti za umirajoče, po dolgotrajni bolezni svoje blago življenje sklenili. Bili so rojeni v Stražju pri Kranji 6. januarja 1805, dovršivši 6. gimnazijski razred stopili so v red sv. Frančiška ter bili preoblečeni na Trsatu v tamošnji sloveči romarski cerkvi 10. sept. 1822, s slovesnimi obljubami so se zavezali na Kostanjevici pri Gorici 14. sept. 1826, v mašnika posvečeni 28. sept. 1828. Službovali so kakor katehet, gimnazijski profesor, bolniški oskrbnik pa spovednik v Novem mestu, Pazinu, v Karlovcu, in v Ljubljani, kjer so od l. 1842 neprenehoma bivali. V priznanje njih zaslug so dobili 29. jun. 1850. od presvetlega cesarja zlato svetinjo. S koliko slovesnostjo so 29. sept. 1878 obhajali svojo zlato sv. mašo, je nam vsem še v živem spominu.

Naj v miru počivajo!

Razne reči.

— „Kršanski nauk“ za prvi razred, imenuje se knjižica, ktero je ravnokar z dovoljenjem vis. čast. knezoškofijstva na svetlo dal g. Simon Zupan, katehet na nunski šoli v Loki. Knjižica ima na 20 straneh vse, kar se zamore od otrok v prvem in drugem šolskem letu zahtevati, preden se začnejo za prvo spoved podučevati. Akoravno je knjižica bila le domači šoli namenjena, bo vendar morebiti koristila tudi drugim katehetom, ker v nji dobé praktično zvrsteno tvarino, ki se vjema s cerkvenim letom. Vprašanja pusté popolnoma prostost tvarino tudi obširneje razkladati, odgovori so kratki in jedrnat. V drugem šolskem letu se zamore knjižica s pridom otrokom v roke dati. Pridejane so nekatere navadne molitve, kterih se otroci polagoma nauče. Knjižica se dobiva v katol. bukvarni v Ljubljani po 6 kr.

— Glasbena Matica. Pri zadnjem občenem zboru so bili voljeni v odbor „Glasbene Matice“ gg.: Franc Ravnihar, predsednik; Fr. Drenik, podpredsednik; Fel. Stegnar, blagajnik; V. Valenta, tajnik; Jos. Majer, arhivar. Odborniki v Ljubljani gg.: dr. Karel Bleiweis, Anton Förster, P. Angelik Hribar, Fr. Hlavka,

A. Nedved, J. Oblak, dr. J. Stare, Drad. Žagar. Vnanji odborniki gg.: Ditrih And. v Vipavi, Feigelj Danilo v Tolminu, Gerbic Franjo v Cirknici, Hribar Anton, v Gorici, dr. Benjanin Ipavic v Gradci, Josip Noll v Milanu, Šušteršič Matija v Krškem. — Glasbena Matica bode izdajala v žepnem formatu po posameznih glasovih take pesmi, ki se posebno prilagojajo čitalnicam in pevskim društvom. Po odborovem sklepu izšle bodo na leto 4 pole, na vsaki poli do 10 pesmi, torej na 4 polah do 40 pesmi. Ako se posreči to izdanje nadaljevati, potem bode narastlo pevsko gradivo vsako leto za 40 pesmi, ktere bodo lično, korektno in v jako primerni obliki za nizko ceno na razpolaganje. Ena pola (en glas) z 10 pesmami obsegajoča 16 strani bode veljala 15 kr. Čveterospev ene pole tedaj 60 kr. Naročnina na 4 pole s 40 pesmami po posameznih glasih ali kvartetih botorej 2 gld. 40 kr. Društveniki dobodo te pole brezplačno. Neudje dobodo jih po gori omenjenij ceni, ako naročnino nakažejo sedanjemu blagajniku g. Feliks Stegnarju. Razumljivo je, da si naroče lahko pevska društva ali čitalnice, kakor tudi vsak drugi toliko pol „glasov“, kolikor jih potrebuje ali želi; društvom, ki bodo več pol naročila, se bode cena primerno znižala. Prva pola je dodelana. Ravno kar se bode razposlala članom. Ob enem dobé društveniki tudi „koncertno kadriljo“ od dr. Benj. Ipavca. Društvenina pri „Glasbenij Matici“ je 2 gld. na leto. Novim članom se da za 6 gld. — vse, kar je društvo do l. 1879 izdalo. Pevska društva, čitalnice in sploh prijatelji narodne glasbe in petja se vabijo, da pristopijo.

Deželni zbor kranjski.

Tretja seja 19. junija.

V začetku seje naznani deželni predsednik, da je presvitli cesar za Dolenjce po toči zadete daroval 4000 gld., na kar zadoni trikratni „slava“ po zbornici.

Potem se sprejme sledeči predlog finančnega odseka o dnevščinah deželnih poslancev s pristavkom dr. Poklukarja, da že z današnjim dnevom sklep v veljavo stopi:

1. Dnevščine se za vsacega deželnega poslanca prično s tistim dnevom, v katerem bode svoj prihod vpisal v imenik, kateri bode koj od začetka deželnega zbora razpoložen. 2. Dnevščine se ustavijo vsakemu posameznemu deželnemu poslancu, ako odpust zadobi, ali pa, ako brez odpusta od sej v deželnem zboru izostane, in sicer se mu ustavijo dnevščine za čas od pusta ali njegove nenavzočnosti, ako nenavzočnost ni po bolezni utemeljena. 3. Ako se seje deželnega zbora vsled napovedbe za najmanj 8 (osem) dni pretrgajo, se ustavijo dnevščine vsim deželnim poslancem, razun tistim, kateri pri dalje delajočih odsekih sodelujejo, toda vsim zvnaj Ljubljane stalno bivajočim poslancem le proti temu, da se jim potni stroški kakor v začetku in koncu sesije povrnejo, se vé da le takrat, ako na dotične dni spadajočih dnevščin ne presežejo.

Daljni dnevni red so bila večidel poročila deželnega odbora, ki so se izročevala odsekom, in pa ustna poročila raznih odsekov o peticijah itd. Vse je šlo brez razgovorov, le ko je poslanec g. Detela nasvetoval, da se dovoli občini Suhor na Dolenjskem za stroške o goveji kugi 60 gld., se vname kratek razgovor. Gosp. Klun namreč predlaga, naj bi se dal tej občini ves znesek, za ktereга prosi (99 gld. 95 kr.), ker je silno revna in je po oni kugi veliko trpela. Temu hudo ugovarja Dežman, češ, da bi to podpiralo le lenobo ljudi,

ki bi dela, ktera se imajo s tem denarjem plačati, lahko sami opravljali. Dr. Bleiweis priporoča Klunov nasvet in pové Dežmanu, da pri kugi ljudje, ki imajo doma živino, ne bodo opravljali takih nesvarnih del. Vesteneck je tudi takih misel, pa vendar ne za Klunov nasvet, ker se boji, da bi potem ne prišlo še več občin z enakimi prošnjami. — Pri glasovanji pade Klunov predlog, ker vsi nemškutarji nasproti glasujejo, obvelja pa odsekov predlog, po katerem Suhorci dobé samo 60 gld. iz deželnega zaklada.

Ravno tako se vname kratek razgovor o prošnji štirih cestnih odborov na Notranjskem, da bi se loška cesta prevzela v deželno ali pa se je dovolila mitnica. Odsek predlaga, da bi to reč deželni odbor še natančneje preiskal in še le drugo leto zopet poročal deželnemu zboru. Gosp. Lukman ra to nasvetuje, da bi se prošnja kar naravnost zavrгла. Poslanec Pakiž pa dokazuje, v kako slabem stanu je ta silno potrebna cesta in kako veliko breme občanom, ter nasvetuje cestnim odborom za tekoče leto že po 1000 gld. podpore iz deželnega zaklada. A oba ta predloga se zavržeta, obvelja pa z večino odsekov predlog.

Seja se potem sklene in druga odloči na pondeljek 21. t. m.

Umrli so:

1. rožnika. Andrej Kljun, delavca sin, 22 l., za jetiko.
3. rožnika. Urša Mali, delavca otrok, 4 leta, za jetiko; Roza Jančar, delavca otrok, 2 $\frac{2}{3}$ l.
4. rožnika. Reza Strekar, delavka, 59 l., za slabostjo.

Vabilo k naročevanju

„SLOVENCA“.

„Slovenec“ velja kakor dozdej:

Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto	9 gl. — kr.;
„ „ „ „ pol leta	4 „ 50 „
„ „ „ „ četrt leta	2 „ 30 „
„ „ „ „ en mesec	80 „

V administraciji sprejeman:

Za celo leto	8 gl. 40 kr.;
„ pol leta	4 „ 20 „
„ četrt leta	2 „ 10 „
„ en mesec	70 „
posamezne številke	7 „

Po pošti:

Za celo leto	10 gl. — kr.;
„ pol leta	5 „ — „
„ četrt leta	2 „ 50 „
„ en mesec	90 „
posamezne številke	8 „

Za bogoslovce, dijake in učitelje:

Za celo leto	6 gl. — kr.;
„ pol leta	3 „ — „
„ četrt leta	1 „ 50 „

List pošljemo vsem dosedanjim naročnikom. Kdor se ne misli naročiti, naj ga pošlje nazaj, ker ga sicer smatramo kot naročnika. Tudi prosimo tiste gospode, ki naročnine še niso poravnali, da bi to storili prej ko mogoče, da tudi mi poravnamo račun v tiskarni.

Naročnina se pošilja najceneje po poštnih nakaznicah (Postanweisungen.)

opravništvu,
na dunajski cesti št. 15
v Medijatovi hiši.

Dobro dolenjsko vino,

naravno in popolno nepokvarjeno
se dobiva po manjši in večji meri pri

„Dolenjen“

(4) na Starem trgu h. št. 11.



S prežalostnim srcem naznanjamo, da se je Božje previdnosti zazdelo, našega nepozabljivega soproga, oziroma očeta, děda in tasta, gospoda

Tomaža Pirca,

okrajnega zdravnika v Tržiču na Gorenjskem

dné 18. junija ob $\frac{1}{2}$ 1. uri popoldne po dolgej in hudej bolezni, v 67. letu njegove dōbe, previdenega s sv. zakramenti za umirajoče, poklicati k sebi v boljše življenje.

Pogreb je bil v nedeljo 20. junija ob 9. uri zjutraj.

Nepozabljivega ranjcega priporočamo vsem soročnikom, prijateljem in znancem v blag spomin in molitev.

V Tržiču, 20. junija 1880.

Ostali žalujoči.

Spričevala

o pravem

Wilhelm-ovem

kričistilnem čaju

zoper protin in putiko.

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen. Naszály 18. grudnia 1875.

Zahvalim se Vam za Vaše izvrstno zdravilo, ki se imenuje Wilhelmov kričistilni čaj. Jaz sem z njim neko ženo v Suttö popolnem ozdravil, ki so skoz 9 mesev najboljši zdravniki k njej hodili, pa jej niso dolzega življenja obetali. Od zdaj kar je ta žena tako hitro okrevala, imajo ljudje tako zaupanje do vašega zdravila, da ga Suttö-vanci gotovo mnogo pokupijo pri Jos. pl. Töröku, lekarju v Pešti, Königsgasse 7.

Tudi v moji hiši se je prigodilo, da je nekega mladega človeka, ki je pri meni v službi, po nogah trgati začelo, da ni mogel geniti ne rok ne nog. Ko je pa porabil 3 zavitke vašega izvrstnega čaja in dve flašici vašega ces. kr. priv. tekočega „basorina“ iz zelišč, bil je popolnoma dober. Tudi jaz se zdravim z vašim čajem dvakrat na leto, in sem prepričan, da mi dobro dě. Izreki še enkrat svojo zahvalo ostajam s spoštovanjem

Michael Holdampf,

najemnik posestva v Naszály p. Totis na Ogerskem.

Gospod Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen. London 5. prosinca 1876.

Več let sem rabil Vaš kričistilni čaj zoper protin in putiko, in le ta mi je pomagal, da sem zdaj zdrav. S spoštovanjem

C. F. Dorn,

London, 46 Museum Street, po eg Britsch Museum.

Gospod Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen. Orosmezö 9. prosinca 1876.

Ne morem, da bi se ne zahvalil za Vaš Wilhelmov kričistilni čaj zoper protin in putiko, ker me je dve leti trgalo po nogah, in me je le Vaš čaj ozdravil, kar vsakemu rad povem.

Vaš udani

Heinrich Ruhestörner, davkar.

Pravega izdeluje le

Franc Wilhelm, lekar v Neunkirchen. (Dol. Avstrija).

Za zavitek, na 8 kosov razdeljen, po zdravniškem ukazu pripravljen, z navodom v raznih jezikih, velja 1 gl., in 10 kr. za zavoj.

Svarilo. Varovati se je ponarejenih reči, in zmiram se mora zahtevati „Wilhelmov kričistilni čaj zoper protin“, ker se izdeluje več takih ponarejenih čajev zoper protin in putiko, pred kterimi vsacega svarim. (1)

Pravi Wilhelmov kričistilni čaj zoper protin in putiko imajo na prodaj:

Peter Lasnik, trgovec v Ljubljani, Ant. Leban, lekar v Postojni, Karl Šarnik, lekar v Kranji, Fr. Wacha, lekar v Metliki, Dom. Riwoli, lekar v Novem mestu.